

PODNETY

Potravinárskej komory Slovenska ku zmene zákona č. 91/2019 Z. z. o neprimeraných podmienkach v obchode s potravinami a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení zákona č. 198/2020 Z. z. a zákona č. 219/2021 Z. z.

Predmetom tohto materiálu je predloženie podnetov na zmenu zákona č. 91/2019 Z. z. o neprimeraných podmienkach v obchode s potravinami, v znení zákona č. 198/2020 Z. z. a zákona č. 219/2019 Z. z. Novelou zákona č. 219/2019 Z. z. sa zabezpečila transpozícia smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/633 zo 17. apríla 2019 o nekalých obchodných praktikách vo vzťahoch medzi podnikmi v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci.

Potravinárska komora Slovenska týmto predkladá nasledovné návrhy:

- 1. Potravinárska komora Slovenska (ďalej aj „PKS“) navrhuje, aby sa zákon č. 91/2019 Z. z. o neprimeraných podmienkach v obchode s potravinami uplatňoval len na neprimerané podmienky, ktoré sa vyskytujú pri predaji potraviny dodávateľom odberateľovi, ktorého ročný obrat presiahne 300 000 000 EUR.**

Problematika nekalých obchodných praktík v dodávateľsko-odberateľských vzťahoch s potravinami bola legislatívne upravená už od roku 2003. Počas 17-ročnej účinnosti právnej úpravy vo forme legislatívnych noriem sa preukázalo, že nekalé obchodné praktiky sa realizujú v drvivej väčšine prípadov vo vzťahu medzi dodávateľmi a odberateľmi, ktorými sú maloobchodní predajcovia potravín. Táto skutočnosť súvisí s faktom, že štyria najväčší maloobchodní predajcovia potravín na Slovensku ovládajú 75 % maloobchodného trhu a dodávatelia potravín v prípade výpadku dodávok u ktoréhokoľvek z nich majú veľký problém uplatniť svoju produkciu v Slovenskej republike. Ako je uvedené v samotnom recitáli smernice, nerovnováha vo vyjednávacej pozícii môže viesť k nekalým obchodným praktikám, ktoré sa odchyľujú od poctivého obchodného správania, môžu byť v rozpore so zásadami dobromyseľnosti a čestnosti a môžu byť jednostranne presadzované odberateľom voči dodávateľovi. Takáto situácia však nenastáva v prípade maloobchodných systémov, ktoré nedosahujú výrazný trhovú podiel a rovnako ani pri ostatných stupňoch dodávateľsko-odberateľského reťazca. Preto aj na základe tejto skutočnosti sa napríklad česká právna úprava vzťahuje len vzťahy s prvkom významnej trhovej sily. Zákon o neprimeraných podmienkach vymenúva vyše 40 neprimeraných podmienok, pričom väčšina z týchto podmienok vyšla z praxe uplatňovanej v štandardných zmluvách veľkých obchodných reťazcov a nie je relevantná z pohľadu štandardných obchodných vzťahov v dodávateľsko-odberateľskom reťazci. V prípade, ak by sa takéto nekalé obchodné praktiky v týchto vzťahoch vyskytli, je táto skutočnosť postihnuteľná v rámci ustanovení zákona č. 513/1991 Z.z.

Obchodný zákonník, ktorý rieši okrem nekalej súťaže (vrátane tzv. generálnej klauzuly) aj nekalé zmluvné podmienky a nekalú obchodnú prax.

2. PKS navrhuje v § 2 písm. i) upraviť definíciu pojmu „tretia osoba“ do znenia spred novely č. 219/2019 Z. z. nasledovne:

„i) treťou osobou osoba, u ktorej možno objektívne predpokladať, že má informácie, doklady, iné písomnosti alebo záznamy dát na pamäťových médiách prostriedkov výpočtovej techniky, ktoré sú potrebné na výkon kontroly.“

Máme za to, že zmenou definície tretej osoby sa významným spôsobom sťažilo vykonávanie kontroly neprimeraných podmienok v obchode s potravinami. Pre účinný výkon kontroly je dôležité, aby kontrolný orgán mohol vyžadovať od tretích osôb informácie a doklady v prešetrovanej veci. Môžu sa stať prípady, kedy odberateľ požaduje poskytnutie plnenia nie priamo, ale prostredníctvom ďalšieho právneho subjektu, ktorý je oprávnený komunikovať s dodávateľom a teda všetky informácie a doklady idú práve prostredníctvom takejto osoby. Táto tretia osoba však nie je zamestnancom odberateľa a teda na účinné prešetrenie prípadu nemá kontrolný orgán oprávnenie požadovať od takejto tretej osoby relevantné informácie a doklady.

3. Navrhujeme doplniť do § 2 opäť definíciu predajnej akcie, ako aj definíciu neprimeranej podmienky v obchode s potravinami tak, aby výhodnejšia cena výrobkov poskytnutých do predajnej akcie bola premietnutá do výhodnej ceny pre spotrebiteľa.

Po vypustení ustanovení o predajnej akcií zo zákona o neprimeraných podmienkach v obchode s potravinami sme opäť svedkami toho, že odberatelia si objednávajú v rámci výhodnejšej ceny, ktorú dodávateľ poskytuje za účelom predaja v rámci predajnej (tzv. letákovvej) akcie väčšie objemy tovaru, pričom v predajnej akcii predajú len časť, a finančnú výhodu zo zníženej nákupnej ceny si ponechajú. Takúto praktiku navrhujeme zahrnúť opäť do neprimeraných podmienok ale v takej formulácii, aby sa vyhlo nadmernej administratíve vo forme povinnosti vyúčtovania letákových akcií.

4. V § 3 odsek 6 navrhujeme úpravu odkazu 6a) nasledovne:

6a) Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 222/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

V danom odkaze navrhujeme vypustiť odkaz na zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov. Uvedené ustanovenie umožnilo odberateľom v zmluvách uvádzať špecifické podmienky na informácie, ktoré by mali dodávateľia uvádzať na faktúrach za tovar, nad rámec zákona o účtovníctve a zákona o dani z pridanej hodnoty a v prípade neuvedenia takejto informácie nad rámec zákonných požiadaviek takéto faktúry vracat' dodávateľom a tým odďaľovať termín úhrady faktúry. Za riadne vystavenú faktúru by mali byť považované faktúry vystavené v súlade so zákonnými požiadavkami.

POTRAVINÁRSKA
KOMORA
SLOVENSKA

5. Navrhujeme doplniť ustanovenie, ktoré zabezpečí, aby sa zákon č. 91/2019 Z. z. vzťahoval aj na medzinárodné nákupné aliancie

V súčasnom znení zákona č. 91/2019 Z. z. je uvedené, že sa vzťahuje na strane odberateľa aj na „skupinu“, ktorá je definovaná ako zoskupenie odberateľov, ktoré vzniklo na základe zmluvy alebo inej právnej skutočnosti v súvislosti s nákupom potraviny na účel jej ďalšieho predaja alebo poskytovania služieb s tým súvisiacich. V súčasnej dobe pôsobia na úrovni EÚ rôzne medzinárodné nákupné aliancie (tzv. „buying alliances“), ktoré si účtujú poplatky nad rámec štandardných zmluvných podmienok s jednotlivými odberateľmi. Tieto poplatky sa účtujú bez náležitého protiplnenia a preto by mali patriť pod pôsobnosť zákona ako neprímeraná podmienka, prípadne obmedzenie výšky poplatku na maximálne 1% obratu. Účtovanie týchto poplatkov bolo predmetom vyšetrovania kontrolných orgánov vo viacerých krajinách Európskej únie.